

LA CASA MALLOFRÉ, ERRÒNIAMENT CONSIDERADA DE DONYA MAGDALENA

Josep Sanllehí i Ubach, doctor en Filosofia

Recepció i acceptació: juliol del 2019

Resum: L'article aporta dades sobre la casa Mallofré, al carrer Sant Isidre 27 de Terrassa, que evidencien la seva data de construcció, arquitecte, titularitat i usos, i la desvinculen categòricament de l'escola adjacent i de donya Magdalena Rossell. Les dades s'estenen a altres actors i elements vinculats al context constructiu de la casa.

Paraules clau: Terrassa; Josep Mallofré; Magdalena Rossell; modernisme; nissaga Ubach.

Abstract: The article provides information on the Mallofré house, at carrer Sant Isidre 27 in Terrassa, which shows its construction date, architect, ownership and uses, and categorically disassociates it from the adjacent school and from Magdalena Rossell. The information provided extends to other actors and elements linked to the constructive context of the house.

Keywords: Terrassa; Josep Mallofré; Magdalena Rossell; art nouveau; Ubach lineage.

Al carrer de Sant Isidre de Terrassa, en el número 27 i al costat de l'edifici conegut com a «Escola de donya Magdalena», hi ha un modest habitatge d'inspiració modernista que la tradició recent ha considerat equivocadament domicili de Magdalena Rossell, impulsora i primera mestra de l'escola. El cert és, però, que mai no hi va haver cap vinculació entre l'habitatge i Magdalena Rossell. De fet, aquest no és l'únic error transmès sobre la finca: ni la data de construcció, ni l'arquitecte, ni la titularitat són els habitualment atribuïts.

L'origen de les confusions sembla ser el *Catàleg d'edificis d'interès històric-artístic del terme municipal de Terrassa*¹ d'agost de 1981, que, acompanyant el *Pla general municipal d'ordenació*², fou aprovat provisionalment per l'Ajuntament de Terrassa el 22 de desembre de 1982 i definitivament per la Generalitat de Catalunya l'11 de maig de 1983. Posteriorment, el *Catàleg d'edificis d'interès històric-artístic del terme municipal de Terrassa*, després de ser revisat el desembre de 1984, fou la base i s'annexà al *Pla especial de protecció del patrimoni històric-arquitectònic-ambiental de Terrassa*, aprovat pel ple municipal l'11 d'abril de 1986 i per la Generalitat de Catalunya el 4 de juny de 1986³.

En el primitiu catàleg del 1981, annex al pla general d'ordenació, l'habitatge forma conjunt amb l'edifici adjacent. El conjunt es denomina «Escola i casa Donya Magdalena» i és el número 71 del llistat d'edificis i elements catalogats. En el catàleg revisat del 1984, annex al pla especial de protecció, l'habitatge continua formant un conjunt amb l'edifici adjacent, però ara com a element catalogat P.19 (els elements catalogats amb la clau P són els edificis de caràcter públic) i denominat «Escola i casa 'Donya Magdalena' (Escola Municipal de Pàrvuls)».

Les fitxes descriptives dels dos catàlegs, tant el primitiu com el revisat, són lleugerament diferents, però ambdues coincideixen a considerar que la casa i l'escola són un element únic: única és la data del projecte (2 d'agost de 1912), hi ha una sola promotora (Magdalena Rossell), un sol arquitecte (Josep Maria Coll i Bacardí) i un únic règim jurídic (propietat municipal). Referides a la casa, és a dir, a l'habitatge del número 27, cap d'aquestes informacions no és correcta. Tanmateix, des de llavors, aquestes dades s'han anat difonent i repetint en tota mena de publicacions⁴.

El 18 de gener de 1909, Alfons Maria Ubach⁵ sol·licitava autorització de l'Ajuntament de Terrassa per construir una casa amb façana al carrer de Sant Isidre. El plànol que s'adjuntava era signat per l'arquitecte Antoni Pascual. En sessió celebrada el 26 de gener, l'Ajuntament acordava aprovar el dictamen favorable de la Comissió de Foment i de l'arquitecte municipal substitut, Melcior Vinyals⁶.

La casa es deuria construir en ben poc temps, atès que el 8 de maig del mateix any, Dolors Vinyals i Coll, amb el consentiment del seu marit, Alfons Maria Ubach i Solà⁷, venia la «casa de reciente construcción de bajos solamente, un patio al detrás» a Josep Mallofré i Puigmartí⁸ pel preu de mil pessetes⁹. Atesa l'amistat entre ambdós¹⁰, és probable que Alfons Maria Ubach fes edificar la casa amb la intenció de vendre-la a Josep Mallofré, i fins i tot és possible que la iniciativa de la construcció fos a instàncies d'aquest.

Josep Mallofré s'hi traslladà a viure amb la seva família: les dues filles, Rosa i Soledat, i un germà gran, Llogari¹¹. Des d'aquella data, la casa fou residència i propietat familiar durant quatre generacions, fins al 2016, primer dels Mallofré i després

dels Sanllehí, arran del matrimoni de Rosa Mallofré i Vancells, filla gran de Josep Mallofré, amb Josep Sanllehí i Paloma.

Resulta clar, doncs, que la casa no és de 1912, com s'ha dit i publicat, sinó de 1909. També és evident que l'arquitecte no fou Josep Maria Coll i Bacardí –el qual posteriorment, el 1912, sí que projectà l'escola de pàrvuls adjacent–, sinó Antoni Pascual i Carretero. I la promotora i propietària no fou Magdalena Rossell, que en aquella data no habitava a Terrassa, sinó Alfons Maria Ubach i Solà i Josep Mallofré i Puigmartí, respectivament.

La casa, projectada per l'arquitecte Antoni Pascual i Carretero¹², és d'una sola planta amb façana de vuit metres d'amplada, feta de paredat antic i totxo vist al sòcol, als laterals, a la cornisa i als perfils de les tres obertures: porta al mig i balconets simètrics als dos costats¹³.

La cornisa de totxo, en lleuger ràfec, presenta tres respiralls rectangulars d'argila amb una flor central envoltada de figures geomètriques i està limitada per dues sanefes decoratives de formes geomètriques rectes, de les quals la superior és la que sobresurt més i la de composició més complexa. La decoració dels laterals de la façana i dels perfils de les tres obertures és a base de filades de totxos a sardinell, amb contorn dentellat d'entrants i sortints en les filades verticals. Les tres obertures, cadascuna amb arc rebaixat al mateix nivell rasant, corresponen al cancell d'entrada i als dos balconets laterals. Els balconets exhibeixen baranes de forja amb balustres trenats i florons als extrems sobre el punt d'encastament a l'obra.

El cancell, format per un replà i tres graons, té arrambadors laterals enrajolats on destaca, entre sanefa i motllura cimera, un motiu ceràmic d'arbre amb sol ponent (o ixent) que es repeteix diverses vegades. L'interior, reformat, no té elements d'interès.

Quan s'edificà la casa, l'any 1909, el tram del carrer Sant Isidre, entre la placeta de Mossèn Cinto Verdaguer i el carrer del Pantà, estava pràcticament sense edificar¹⁴. A l'abril de 1913 s'inaugurà, ben bé al costat, al número 29, un edifici destinat a escola municipal de pàrvuls, obra de l'arquitecte municipal Josep Maria Coll i Bacardí¹⁵. La iniciativa i el cost de la construcció van anar a càrrec de la mestra Magdalena Rossell¹⁶, arribada feia poc a Terrassa. Aquí rauria l'origen de la confusió i dels errors sobre la casa Mallofré.

Notes

1. El catàleg fou elaborat pels arquitectes Francesc Balañà i Comas i Joaquim Font i Ribas i la llicenciada en història de l'art Raquel Lacuesta i Contreras.
2. ACVOC-AHT. Ajuntament de Terrassa. Urbanisme. Planejament. Expedients 1/1982 (caps 4209).
3. AMAT. Ajuntament de Terrassa. Gerència municipal d'urbanisme. *Pla especial de protecció del patrimoni històric-arquitectònic-ambiental de Terrassa*. Barcelona: [s.n.], 1984. 6 v.
4. Només alguns exemples: *Terrassa, Patrimoni Industrial*. [S.l.]: Ajuntament de Terrassa, 1999, p. 164; *Les arts aplicades modernistes*. [S.l.]: Ajuntament de Terrassa, 2000. (Catàlegs del Museu; 7), p. 20; Plana i Nieto, Jordi. *Passejant per Terrassa* [en línia]. [S.l.]: 2016. <<http://jplananieto.blogspot.com.es/2016/05/escola-donya-madalena.html>> [Consulta: 3 juliol 2018].
5. Alfons Maria Ubach i Solà, nascut a Terrassa el 9 de desembre de 1862, advocat, industrial i propietari, fou regidor i primer tinent d'alcalde de Terrassa entre l'1 de gener de 1902 i el 31 de desembre de 1903 i alcalde entre l'1 de gener de 1904 i el 31 de desembre de 1905. De la nissaga Ubach de Vacarisses, el seu avi, Francesc Ubach i Barata (1794-1878), s'instal·là a Terrassa cap al 1829 al carrer de Sant Pere 46, i fou advocat, primer registrador de la propietat (1863-1870) i secretari municipal, primer interí (1847-1849) i després en propietat (1850-1853). No consta que, contràriament a allò que s'ha escrit en alguna ocasió, hagués exercit com a comptador d'hipoteques. Morí als vuitanta-quatre anys deixant dos fills, Antoni i Daniel. L'hereu, Antoni Ubach i Ubach (1831-1902), succeí el pare com a registrador de la propietat (1870-1901). El seu fill, Alfons Maria, promotor de la casa de Sant Isidre, també exercí puntualment de registrador de la propietat substituït entre 1901 i 1903. Es casà el 1894 amb Dolores Vinyals i Coll, pubilla de cal Conco, del carrer del Nord (ara placeta de Mossèn Cinto Verdaguer) i tingué tres fills i una filla. Morí a Terrassa el 30 de juliol de 1932 (APSET. Llibre de bateigs 6 (1825-1831) i 11 (1859-1864), Llibre de matrimonis 7 (1893-1898) i Llibre de defuncions 7 (1871-1880) i 11 (1898-1902); AMAT. Ajuntament de Terrassa. Padrans municipals d'habitants 1843 i posteriors; ACVOC-AHT. Registre de la Propietat de Terrassa. Diaris d'operacions 1 (1863), 9 (1870), 52 (1900) i posteriors; AMAT. Ajuntament de Terrassa. Actes del Ple 1847-1853 i 1902-1905; Faura, Josep M. *Història de la serra de l'Obac: El Parc de Sant Llorenç i la serra de l'Obac*. Barcelona: L'Avenç; Diputació de Barcelona, 1993, p. 126; Subirats Argelagués, José. 1877: *La villa de Tarrasa, el título de ciudad y la Caja de Ahorros*. Barcelona: Caja de Ahorros de Tarrasa, 1976, p. 114; Sanllehi i Ubach, Josep. *El fons de l'Ofici i Comptadoria d'Hipoteques de Terrassa*, 1980 (ACVOC-AHT, inèdit); RCT. Tom 60, foli 189, secció III). La titularitat del Registre de la Propietat per part dels Ubach explica que les oficines fossin ubicades des de la seva instauració al carrer de Sant Pere 48 fins que l'octubre de 1911 es traslladaren al clos de cal Conco (Ragón, Baltasar. *Els carrers de Terrassa l'any 1900*. Terrassa: Imp. Joan Morral, [s.a.], p. 25).
6. ACVOC-AHT. Ajuntament de Terrassa. Expedients d'obres particulars 14/1909.
7. Com ha quedat dit, l'avi d'Alfons Maria Ubach, Francesc Ubach i Barata, s'havia instal·lat a Terrassa, provinent de la masia de l'Ubach de Vacarisses, cap al 1829. El germà gran, Joan Ubach i Barata, que

- era l'hereu, s'hi instal·là més tard, cap a 1842, primer a la Font Vella i després a la casa que es feu construir al carrer Mitjà del Passeig (ara Garcia Humet) 19, xamfrà amb Sant Cristòfol. Joan Ubach rellançà el conreu vinícola a l'Obac, fou dipositari del Jutjat de Primera Instància de Terrassa i regidor de l'Ajuntament de Terrassa. L'any 1849, associat amb altres capitalistes terrassencs, emprengué la construcció de la carretera de Terrassa a Sabadell per adjudicació d'obres públiques. Casat amb Felipa Soler, de Sant Boi de Llobregat, tingué dos fills i quatre filles. L'hereu, Antoni Ubach i Soler (1833-1902), propietari i intel·lectual, fou efímer regidor de l'Ajuntament de Terrassa i promotor de tota mena d'iniciatives financeres, agrícoles, culturals i benèfiques: entre d'altres, fou fundador de l'Estació Ampelogràfica Catalana, fundador, administrador i president del Banc de Terrassa i impulsor, secretari i president de la Caixa d'Estalvis de Terrassa (AMAT. Ajuntament de Terrassa. Padrans municipals d'habitants 1843 i posteriors; Faura, Josep M. *Història de la serra de l'Obac: El Parc de Sant Llorenç i la serra de l'Obac*. Barcelona: L'Avenç: Diputació de Barcelona, 1993, p. 126-129, Subirats Argelagués, José. 1877: *La villa de Tarrasa, el título de ciudad y la Caja de Ahorros*. Barcelona: Caja de Ahorros de Tarrasa, 1976, p. 113 i 139-145; Plans, Lourdes. «Antoni Ubach». A: Marcet, Xavier. (dir.). *Terrassa segle XX: 1867-1993*. Terrassa: Diario de Terrassa, 1993, p. 34).
8. Josep Mallofré i Puigmartí fou escrivent i oficinista del Registre de la Propietat de Terrassa, on actuà com a registrador substituït almenys des de 1904 i fins pràcticament la seva mort. També s'ocupà, com a apoderat, dels drets senyorial de Dolors de Sentmenat i Despujol –posteriorment del marit, Carles de Fontcuberta i de Perramon, i del fill, Ignasi de Fontcuberta i de Sentmenat– i de Joaquim de Càrcer i d'Amat, marquès de Castellbell –posteriorment de la filla, Dolors de Càrcer i de Ros, marquesa de Castellbell i baronessa de Maldà–. Josep Mallofré havia nascut a Terrassa el 26 de maig de 1873 en una família originària d'Olesa, ja que l'avi, que era teixidor com després ho seria el pare, s'havia instal·lat a Terrassa cap al 1835. Josep Mallofré es casà el 1895 amb Maria Àngels Vancells i Roig i tingué dues filles, Rosa i Soledat. Morí a Terrassa el 13 de juny de 1934, però no a la casa de Sant Isidre, sinó a la Rambla d'Ègara 105 (APSET. Llibre de bateigs 14 (1871-1876) i Llibre de matrimonis 7 (1893-1898); RCT. Tom 61, foli 308, secció III; ACVOC-AHT. Registre de la Propietat de Terrassa. Diaris d'operacions 55-86 (1904-1933); Comunicació oral de Josep Novellas i Mallofré)
  9. RPT 3. Tom 460, Llibre 166 de Terrassa, foli 228, finca 4632, inscripció 1a.
  10. Antoni Ubach i Solà, germà de l'Alfons Maria, fou testimoni de noces de Josep Mallofré, empleat del Registre de la Propietat de Terrassa, que tenia les oficines ubicades al carrer de Sant Pere 48 a l'immoble veí de ca l'Ubach. Josep Mallofré també hi exercí puntualment com a registrador substituït des de 1904, després que Alfons Maria Ubach ho hagués fet entre 1901 i 1903. Fonts orals confirmen la relació d'amistat entre ambdós (APSET. Llibre de bateigs 14 (1871-1876) i Llibre de matrimonis 7 (1893-1898); Comunicació oral de Maria Ubach i Taló; veure notes 5 i 8)
  11. AMAT. Ajuntament de Terrassa. Padrans municipals d'habitants 1910.
  12. Antoni Pascual i Carretero, nascut a Terrassa el 1863, va obtenir el títol d'arquitecte el 1903, havent estat anteriorment auxiliar de Joan Baptista Feu. Després de la destitució de Lluís Muncunill el 1903 fou nomenat arquitecte municipal provisional de Terrassa (Freixa, Mireia. *Modernisme i noucentisme a Terrassa*. Terrassa: Xarxa de Biblioteques Soler i Palet, 1984, p 178). Sembla que ho fou fins al 1906, encara que el 1905 redactà el projecte i elaborà els plànols d'una primera regulació urbanística de Sant Boi de Llobregat –el denominat *Pla Pascual*, vigent durant cinc dècades–, d'on seria arquitecte municipal des de 1911. A partir de 1916 ho fou del Prat de Llobregat, on el 1919 dissenyà el Centre Artesà. Projectà obra, tant privada com pública, a Terrassa, Sant Boi, el Prat i Barcelona, on fundà l'empresa constructora A. Pascual i Cia. Fou també violinista de l'orquestra del Gran Teatre del Liceu. Va morir a la capital catalana el 7 d'octubre de 1929 (*El modernisme a Terrassa*. [S.l.]: Ajuntament de Terrassa: Lunwerg, 2002, p. 216; Viquipèdia. *Antoni Pascual i Carretero* [en línia]. [S.l.]: 2017. <

toni_Pascual_i_Carretero> [Consulta: 3 juliol 2018]. A Terrassa, entre 1895 i 1918, signà 208 projectes d'obra privada i un de pública, el Mercat de la Independència (1903) (ACVOC-AHT. Ajuntament de Terrassa. Expedients d'obres públiques 31/1904, 43/1905 i 44/1905. No s'ha pogut consultar, tanmateix, l'expedient d'edificació). Com a arquitecte municipal interí s'encarregà de la continuació de les obres de la façana i de l'acabament dels interiors de l'Ajuntament (1903-1905) (ACVOC-AHT. Ajuntament de Terrassa. Expedients d'obres públiques 1/1900 i 49/1900). D'obra privada, es conserva, a part de la casa Mallofré ara mencionada, la xemeneia del Vapor Busquets (1899, plaça Salvador Espriu), la casa Salvador Carreras i Riera (1904, Comte Ramon Borrell 41) i les cases Lluís Salvans i Armengol (1904, Sant Antoni 32) i Vicenç Carné i Muntaner (1905, Sant Antoni 15), reformades per Lluís Muncunill i Parellada (ACVOC-AHT. Ajuntament de Terrassa. Expedients d'obres particulars 87/1899, 191/1904, 47/1904 i 3/1905).

13. Les façanes de paredat antic o comú combinat amb maó o totxo vist foren força utilitzades pels arquitectes dels períodes modernista i posteriors. A Terrassa, podria ser que el pioner d'aquest tipus de façana fos Lluís Muncunill i Parellada el 1901. Els escassos edificis actualment conservats que exhibeixen façana de paredat antic combinat amb maó o totxo vist són obra de diversos arquitectes de les tres primeres dècades del segle XX. La casa-alberg de la Societat «L'amic malalt» (Convent Germanes Josefines) (1901), el Palau d'Indústries (Escola Industrial) (1902), el magatzem Salvans (1901, Nou 39), la capella de les Germanes Josefines (1906), la casa Isidre Corselles i Ullés (1909, carretera de Rellinars 8), la nau industrial de la casa Bonaventura Fornells i Cardús o casa Soler (1916, Sant Leopold 66), l'ampliació de l'Hospital de Sant Llàtzer (1917-1918) i les cases del carrer Colom 277 i 275 (1924) són de Lluís Muncunill i Parellada. La casa Mallofré (1909) és d'Antoni Pascual i Carretero; l'escola de pàrvuls de donya Magdalena (1912), de Josep Maria Coll i Bacardí; la sala (Temple Evangèlic) feta construir per Jaume Pujol i Cubells (1925, Galvani 117-119), de Josep Renom i Costa; una altra casa d'Isidre Corselles i Ullés (1916, carretera de Rellinars 10), de Josep Maria Miró i Guibernau, i l'Escola d'Economia Domèstica (Escola de la Llar) (1928-29), de Melcior Viñals i Muñoz (ACVOC-AHT. Ajuntament de Terrassa. Expedients d'obres particulars 27/1901; Ensenyament caps 5012; Expedients d'obres particulars 36/1901 (citat per Maria de R. Freixa Serra), 155/1906, 200/1909 i 32/1916; Sanitat. Hospital de Sant Llàtzer caps 2908; Expedients d'obres particulars 174/1924, 554/1924, 14/1909, 175/1912, 399/1925 i 32/1916; Expedients d'obres públiques 51/1928; Freixa Serra, Maria de R. *Terrassa entre el "modernisme" y el "noucentisme"*. Barcelona: Universitat de Barcelona, 1977, p. 492 (ACVOC-AHT, tesi doctoral no publicada) que és la referència per al magatzem Salvans).
14. La urbanització i edificació del carrer de Sant Isidre avançà lentament des que el 1856, arran de l'arribada del tren de la Companyia del Ferrocarril de Saragossa a Barcelona, Terrassa començà el seu creixement urbanístic en direcció nord cap a l'estació. El 29 de desembre de 1864 el ple de l'Ajuntament acordava «que la calle que desde la del Pantano se dirige a la de la Mina se llame calle de San Isidro» (AMAT. Ajuntament de Terrassa. Actes del Ple). Durant uns anys, l'únic habitatge del carrer, a l'actual número 48, entre Sant Llorenç i Pantà, fou el del teixidor Jaume Corselles i Argemí i la seva família (AMAT. Ajuntament de Terrassa. Padrans municipals d'habitants 1869 i 1871; Ragón, Baltasar. *Els carrers de Terrassa l'any 1900*. Terrassa: Imp. Joan Morral, [s.a.], p. 136. Ragón ubica aquest primer habitatge al número 56 i diu que hi vivia el reverend Ildefons Curselles, conegut com a Pare Difonso). El 5 d'agost de 1875 el ple de l'Ajuntament aprovava el projecte de continuació dels carrers del Pantà, cap al nord, i de Sant Isidre, cap a ponent, que Josep Barba desitjava obrir en un camp de la seva propietat a tocar del camí del Pla de l'Ametllera (AMAT. Ajuntament de Terrassa. Actes del Ple). De fet, però, paral·lelament a l'edificació d'aquest nou tram del carrer de Sant Isidre es construïren set cases (actuals números 32 a 44) a tocar del carrer de Sant Llorenç (AMAT. Ajuntament de Terrassa. Padrans municipals d'habitants 1878). Aquesta era la situació reflectida pel primer pla general d'ordenació, el de reforma i eixample de Miquel Curet del 1878, de la tot just acabada de nomenar ciutat de Terrassa (ACVOC-AHT. Ajuntament de Terrassa. Obra pública (caps 1076)). A partir d'aquesta data s'accelerà la urbanització i edificació del

carrer, però només al tram de ponent, passat el carrer del Pantà. Cap al 1905, es pot dir que aquest tram ja estava completament consolidat (AMAT. Ajuntament de Terrassa. Padrans municipals d'habitants 1885, 1894, 1900 i 1905). En canvi, el tram de llevant restà sense cap altra edificació –si s'exceptuen les parets cantoneres d'algun edifici de carrers adjacents, com ara la casa amb pis i magatzem de Josep Casanovas al carrer Sant Leopold, dissenyada l'any 1898 per Josep Muncunill i Parellada– fins que el 1909 es construï la casa Mallofré, disseny d'Antoni Pascual i Carretero; el 1911 la Fàbrica Gibert i Junyent, «La Electra», de Lluís Muncunill i Parellada, i el 1912 l'escola de pàrvuls de Josep Maria Coll i Bacardí. Posteriorment, el 1928 començaria l'edificació de l'Escola de la Llar de Melcior Vinyals i Muñoz (ACVOC-AHT. Ajuntament de Terrassa. Expedients d'obres particulars 37/1898, 14/1909, 100/1911 i 175/1912; Expedients d'obres públiques 51/1928).

15. ACVOC-AHT. Ajuntament de Terrassa. Expedients d'obres particulars 175/1912.
16. Magdalena Rossell i Matlleu, «donya Magdalena», va néixer a Olot el 28 d'abril de 1879. Filla del polític olotí Pere Màrtir Rossell i Vila i de Raimonda Matlleu, va estudiar Magisteri a Barcelona i després exercí de mestra a la seva ciutat nadiua des de 1901 fins a 1910 (Canals, Josep Maria. *Diccionari biogràfic d'Olot*. Olot: Ajuntament d'Olot, 2015). El maig de 1910 va prendre possessió, prèvies oposicions, d'una auxiliaria de pàrvuls a Terrassa. L'any següent, en desdoblbar-se les Escoles Nacionals servides per auxiliars, aconseguí una escola pròpia, però atesa la precarietat de l'edifici en vindicà un en millors condicions a l'Ajuntament. La tardança d'una solució satisfactòria la va empènyer a la construcció d'un local-escola en un solar del carrer de Sant Isidre 29 a través d'un doble acord: d'una banda, pactà amb el propietari del solar, Sebastià Datzira i Picañol, fer-ser càrrec de la construcció i revertir-li el local al cap de deu anys i, de l'altra, l'arrendava a l'Ajuntament durant aquests deu anys per un lloguer de 1.000 pessetes anuals (*Homenaje a la maestra nacional Magdalena Rossell Matlleu en su octagésimo aniversario*. Terrassa: [s.n.], 1959). L'edifici s'inaugurà el diumenge 13 d'abril de 1913 (La Comarca del Vallès, núm. 2210 (14 abril 1913)). Paral·lelament, l'agost de 1912, Magdalena Rossell acceptava ingressar, a més, com a professora a l'Escola d'Economia Domèstica, on hi restà fins a la seva marxa a Madrid. A l'escola del carrer de Sant Isidre hi tenien cabuda dos-cents pàrvuls de fins a 7 anys. Amb tot, poc abans de la inauguració, l'escola s'amplià amb una aula per a cursos d'ensenyament elemental a la qual s'annexà, en un local proper, una escola per a ensenyament superior femení (batxillerat i magisteri). A iniciativa seva, el 17 de gener de 1925 apareixia el primer número de la revista infantil *Alegria*, d'inspiració cristiana, per fomentar la religió, el patriotisme i la ciutadania. La revista, escrita exclusivament en castellà i d'àmbit de distribució espanyol, es publicà setmanalment durant quasi vuit anys i volia ser «vuestro amigo leal y desinteresado que inculque y desarrolle en vosotros el amor a lo bello, a lo bueno y a lo noble. En sus páginas hallaréis distracción y cultura, un sano fondo moral, religioso y patriótico, que patriotismo es orientar a la niñez a su vida intelectual» (Manzanares Oliver, Jordi. *Alegria: Una revista per combatre* En Patufet. Lleida: Pagès, 2007, p. 17-18 i 133-134). El juny de 1925 rebia la Creu de l'Orde Civil d'Alfons XII (Palomares, Miguel. «Justo homenaje». *La Vanguardia Española* [Barcelona], (16 maig 1959), p. 18). L'any 1934, a causa de la pressió ambiental viscuda des de la proclamació de la República per raó del seu declarat monarquisme i patriotisme espanyol, es traslladà a Madrid, on exercí de mestra fins a l'any 1949, en què es jubilà i retornà a Terrassa (*Homenaje...*). Casada el 1915 amb l'impressor i polític terrassenc Salvador Utset i Payàs, moria a Terrassa el 21 de desembre de 1968 (APSET. Llibre de defuncions 21, 1968-1975).

ACVOC-AHT = Arxiu Comarcal del Vallès Occidental i Arxiu Històric de Terrassa

AMAT = Arxiu Municipal de l'Ajuntament de Terrassa

APSET = Arxiu de la Parròquia del Sant Esperit de Terrassa

RCT = Registre Civil de Terrassa

RPT 3 = Registre de la Propietat de Terrassa número 3